

Expert: Počet závislých na drogách se za 20 let příliš nezměnil

Zpravodajství ČTK | 18.11.2009 | 10:10 | : Zdravotnictví - Praha, Středočes. kraj, ČR | : svr

Praha 18. listopadu (ČTK) - Počet závislých na drogách se od doby před rokem 1989 až do současnosti podle všeho příliš nezměnil, žádné oficiální statistiky z doby před 20 lety však neexistují. ČTK to řekl vedoucí Národního monitorovací střediska pro drogy a drogové závislosti Viktor Mravčík. Na konci 80. let bylo asi 25.000 až 30.000 závislých na nelegálních drogách, dnes jich je zhruba 30.000, uvedl.

Fenomén užívání drog je starý jako lidstvo samo. V období komunismu byla paleta užívaných drog podobná tomu, co se užívá dnes. Zatímco na Západě byly v kurzu komerčně prodávané drogy, v Česku se zneužívaly léky. Typickým opiátem 80. let byl braun, podomácku vyrobená směs z kodeinu.

Za první republiky užívali kokain hlavně intelektuálové a kriminální živly. Uživatelé kokainu později přecházeli na pervitin. Na českém území byl zaznamenán už od konce 30. let, šířit se začal v 70. letech. Vyráběl se podomácku z léků obsahujících efedrin či pseudoefedrin.

Od začátku 90. let se situace rapidně změnila. V polovině 90. let se začal masivně šířit heroin, lze mluvit o jakési epidemii, upozornil Mravčík. Ještě v roce 1994 studie uvádí v ČR 43 uživatelů heroinu, na konci 90. let se jejich počet odhadoval na 10.000.

Současně se měnil systém služeb pro závislé. V polovině 90. let existovalo jen několik neziskových organizací poskytujících služby narkomanům, dnes jsou jich desítky. Síť takzvaných AT poraden, ambulantních poraden pro uživatele návykových látek, která existovala od začátku 80 let, se rozpadla. Komplexní typ péče poskytuje nyní jen několik ordinací, v pokrytí jsou velké regionální rozdíly. Dnes existuje asi 15 terapeutických komunit a 18 programů následné péče, které poskytují narkomanům po léčbě pomoc třeba při hledání zaměstnání.

Z registru žádostí o léčbu, jenž existuje od roku 1995, vyplývá, že uživatelé nastupující léčbu stárnou. Roku 2000 byla zavedena substituční léčba, s tím také rostl počet zařízení poskytujících tento typ léčby i počet uživatelů substituce. Nyní je v Česku podle odhadů z asi 11.000 uživatelů opiátů přes 4000 takzvaně v substituci, evidovaných je jen část, odhadl.

V ČR stabilně roste počet vyměněných stříkaček. V posledních dvou letech bylo distribuováno 4,5 milionu stříkaček v rámci asi 100 výměnných programů. Například v roce 1998 to bylo 0,5 milionu stříkaček v 42 programech. I tyto programy, ale nejen ony, přispívají k relativně nízkému podílu závislých nakažených virem HIV, řekl Mravčík. Výměnných programů se účastní asi 70 procent všech injekčních uživatelů drog.

*Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti vzniklo až roku 2002, první výroční zprávu vydalo za rok 2001. Z předchozích let data nejsou k dispozici.

Zdroj: Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR za roky 2001 až 2008

Táňa Švrčková pba